

Štajerc* izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrť leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računajo naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6 v. Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Puju, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak terek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 31.

V Ptujju v nedeljo dne 31. julija 1910.

XI. letnik.

Kamenje in nož.

Slovenski prvaki zahtevajo visoko šolo v Ljubljani in blebečejo vedno o visoki „kulturi“, — in človek pljune v stran nad tem farizejstvom in nad to hinavščino. Vrag vas vzemi z vsemi vašimi lepimi in praznimi besedami, s katerimi ne morete prvaki hujskači vseh političnih strank dejstva prikriti, da ravno vi slovensko ljudstvo posurovite in podivjate.

Le poglejte repertoarje porotniških zasedanj v Celju, Mariboru, Celovcu, Novemestu in Ljubljani. In vstrašili se bodeate nad naraščajočo propalostjo od prvakov demoraliziranih mas slovenskega ljudstva. Uboj, umor, požig, in zopet požig, umor, uboj, — to je večna pesen pri teh sodnijah. Prvaška vzgoja spravila je veliki del slovenskega ljudstva na stališče beščialnosti. Tej resnici ne more nikdo nasprotovati. Vsa prvaška politika nima niti pojma kulture v sebi; in zato rodi le — požige, uboje in umore. . . . Ja, celo v krajih, kjer prihajajo Slovenci le slučajno kot tuji delavci, se opazuje grozovito to duševno zanemarjenost. Kakor se na Pruskem Poljakov bojijo, ker izvršujejo ti največ umorov, roparskih napadov in pobojev, tako se po zgornjem Štajerskem in Koroškem danes že Slovencev bojijo. Nasprotniki bodejo zopet vpili, da zasramujemo slovensko ljudstvo. Ali mi pribijemo le dejstva! In mi vemo prav dobro, da ljudstvo samo vsega tega ni krivo. Kriva je prvaška politika, ki deluje edino z najsurovejšimi barbaričnimi sredstvi, ki slovensko ljudstvo vedoma in nalašč z vsakim dnevom hujše podivja.

Zverinski zločin postal je pa pri prvakah tudi „politični argument“. Duševni boj je prvaki politiki nekaj neznanega. Pest, kamenje, poleno in nož odločujejo pri teh prvakiških strankah in v politični borbi. . . . Širna javnost, ki čita te pojave prvake slovenske politike, se pač zgraža nad njimi in obžaluje ljudstvo, kateremu brani prvaška politika sleherni napredek. Le eno in edino pesen se čuje po prvakiških shodih in se čita v prvakiških listih, in to je: nasilje, terorizem!!!

Opozarjamo, da se je ravnotako od klerikalne kakor od narodnjakarske slovenske stranke hotelo in nas naprednjake s surovo, zverinsko silo premagati. Omenimo le naše shode v Wurmbergu, na Ptujski gori in v Globasnici na Koroškem, katere so politikujoči farji in pijani prvaki šolmaštri razbiti hoteli. Opozarjamo na pretepe, na politični pobjoj v Globasnici na Koroškem, na surove napade prvakiških opijanjenih fantalinov, kateri niti ženam in otrokom ne zaprinešajo. Opozarjamo na vse to, kar moramo že leta sem v našem listu zabilježiti. In čudno ni, da smatrajo vsled te zločinske prvake politike tuji naše pokrajine za domovino razbojnikov in tolovajev.

Te dni se je izvršil zopet politični uboj. V Žalcu v Savinjski dolini se je vršila namreč narodnjaška Ciril-Metodova slavnost, katere se je udeležilo tudi nekaj liberalcev iz Vrbeja. Eden teh, čevljar Cokan, je bil vsled tega od kleri-

kalnih fantalinov na potu proti domu napaden. Branil se je in klerikalni fantalin Anton Pesko mu je sunil nož v prsa, tako da je Cokan drugi dan v bolnici umrl. . . . Iz golega političnega sovraštva je torej tukaj mlečozobi klerikalni smrkevec umoril oženjenega moža in očeta. Zanimivo je pri temu v prvi vrsti to, da je bil ubijalec Pesko svoj čas mirni fant. Potem so ga privlekli politični kaplančki v klerikalno stranko. Udeležil se je tudi mariborskega klerikalnega tečaja. Tam so ga menda toliko naučili, da je postal — ubijalec. Kmalu potem je namreč iz političnega sovraštva napadel nekega posestnika in je bil zato na 6 tednov ječe obsojen. Ali tudi v ječi se ni ohladila njegova vroča kri. Zdaj je sunil še liberalca Cokana. . . . Res, daleč smo prišli na spodnjem Štajerskem! Ubijalec Pesko je tipičen izgled prvake politike. Orodje je v rokah politikujoče duhovščine. To nam postaja tembolj jasno, ako pomislimo, da dela klerikalno politiko v Žalcu znani kaplan Schreiner, ki se je že v Dobrni-Neuhausu v boju proti nemštvi tako odklival. Isti kaplan, katerega politična vzgoja je kriva tega zločina, pa je nalašč kot duhovnik pokopal mrliča ubitega Cokana. In od groba je kaplan baje pobegnil; vest mu ni dala, da bi običajne molitve storil.

Sicer pa še nekaj: Celjska „narodna stranka“ naj se pri tej celi stvari nikar ne dela tako nedolžno. Kajti ona je mnogo kriva!! Prvaški dohtarji znajo sicer svoje dragocene kosti pred vsako nevarnostjo skriti, ali svoje kmetske pristaše hujskajo i oni kakor črnuhi v grdo nasilje. Pest, nož, surova sila, to so tudi narodnjakom „politična“ sredstva. Opozarjamo le na dogodke na Ptujski gori, kjer terorizira peščica zagriženih narodnjakov, ki so navadni sleparji in spadajo že davno v kriminal, vso prebivalstvo. Opozarjamo na tolovajske razmere v Trbovljah začasa Roševga županovanja. Niti v azijski Turčiji bi kaj takega ne bilo mogoče. Z navadnimi ubijalci, ki so seveda nosili policijske uniforme, je „deloval“ narodnjak Roš. Opozarjamo nadalje na zločinski napad v Hrastniku, kjer je par pri Rošu opijanjenih lopovov naložilo na rudniško železnico kamenje, da bi okoli 30 naprednjakov umorilo. Opozarjamo na vse to in pravimo: Narodna stranka nima klerikalni ničesar očitati! Načelnik klerikalne stranke je junak revolverja Roškar, v „narodni stranki“ pa se šopirijo še vedno Roši in Klemenčiči. . . .

V časopisju obeh prvakiških strank hujskate naravnost v poboje, — zakaj se potem čudite, ako se ti pobjoi v resnici zgodijo? . . . Kdor se je veter, ta mora vihar žeti. . . .

Radovedni smo, koliko časa bode še to divjanje po slovenskih pokrajinah trajalo. Radovedni smo tudi, kaj bode oblast proti temu ukrenila. Odgovorni za te zločine so prvaki dohtarji in politični farji! Mi naprednjaki pa bodeimo i zanjeprevstavili izobrazevalno delo proti prvakiški politiki polena in noža. In končno bode izobrazba zmagala. . . .

Politični pregled.

Cesar Franc Jožef je v Ischlu in pride začetkom septembra za 10 dni na Dunaj, da sprejme angleško prestolno deputacijo in belgijsko kraljevsko dvojico. Potem gre cesar k manevrom. Začetkom novembra bode delegacije s prestolnim govorom otvoril. 80. rojstno leto hoče v popolnem miru praznovati.

Cesarski manevri se bodejo baje zaradi konjskih bolezní na poznejši čas preložili. Govori se tudi, da se bode zanje druge pokrajine določilo.

V Krakovi praznovali so te dni Poljaki Grunwaldsko obletnico. Odkrili so obenem tozadevni spomenik. Pri temu je zanimivo, da so Poljaki odklonili priliznjeno sodelovanje slovenskih in hrvatskih prvakov, kateri so hoteli i to slavnost v panslavistične namene izrabljati. Ljubljanske prvake, kateri so se hoteli v Krakovi tako šopiriti, kakor so se v Belgradu in v Sofiji šopirili, pa med Poljaki noben človek pogledal ni. Zato so se tudi pred končano slavnostjo vsi razžaljeni domu odpeljali in v prvakiških listih zdaj jamrajo čez „nehvaležne Poljake“, ki se ne dajo nahujskati v protiavrstrijsko politiko. Prav zanimiv je bil tudi govor enega poljskih voditeljev, ki je odločno proti udeležbi Rusov govoril, češ da stojimo na predvečerju vojske Avstro-Ogrske z Rusijo. Tako torej vsa ta Grunwaldska slavnost ni imela mnogo panslavističnega na sebi; Poljaki so zopet enkrat kot najpametnejši Slovani pljunili na frazasto „slovensko vzajemnost“.

Prepir med duhovniki. Kardinal Cavallari prišel je po papeževem naročilu v Trst, da preišče spor, ki se je pojavil med fajmoštrjem Buttejnimi in monsignorom Mechia. Kakor znano, sta si ta dva duhovnika javno najrjše stvari očitala.

Trgovinska pogodba s Srbijo je torej kočno sklenjena. Za naše kmete pomeni to vsled uvoza zaklane živine iz Srbije veliko škodo. O pogodbi bodeimo svoj čas še natančno izpregovorili.

Hrvatski ban je, kakor smo že zadnjčeporočali, odstopil. Cesar pa ni odstopa na znanje vzel. Splošno se sodi, da se bode vsled nastalih nasprotij hrvatski sabor razpustil.

Delavski nemiri so se, kakor se poroča iz Pole, zgodili v Baldefigi. Policija je zaplenila okroglo 500 bodal in nožev.

Politični atentat. Ko je prišel te dni bivši španski ministerski predsednik Maura v Barcelono, ustrelil je neki mladi mož 3 krat nanj in ga je lahko ranil. Atentat izvršil se je iz političnih vzrokov. Morilca so prijeli in zapli. Imenuje se Posa-Roca in je 18 let star. Tudi njegovega očeta in brata so zapli, ker mislijo na zaroto.

Dopisi.

Brežice. „Proti avstrijski zastavi“ . . . S tem člankom, dragi mi „Štajerc“, prinesel si nam zopet precej novega, na kar ti naznanjam da tudi od nas iz naprednjaških Brežic se je podalo nekaj močiteljnih v daljno Turčijo se muslimu predstaviti; med potom seveda so se te koprive v Belemgradu poklonile kraljemoricem in očejim